

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO Z UWZGLĘDNIENIEM GMINY MSZCZONÓW

ŻYRARDÓW 2024

Łukasz Szymański, PhDr

Szanowni Państwo !

Naszym najważniejszym zadaniem jest stała troska o stan sanitarno- higieniczny i epidemiologiczny powiatu żyrardowskiego.

*Wyzwanie ogromne, ponieważ nadzorem i badaniami obejmujemy ponad **75 000** mieszkańców.*

Nasz nadzór dotyczy całej sfery życia mieszkańców powiatu, zarówno środowisk miejskich jak i wiejskich.

Stan sanitarny to również profilaktyka połączona z oświatą zdrowotną. To także warunki życia, bezpieczeństwo żywienia, pracy, nauki i wypoczynku.

Nie tylko musimy ale przede wszystkim chcemy sprostać naszym obowiązkom.

Niniejszy dokument informuje o wykonywanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żyrardowie działaniach, które gwarantują mieszkańcom powiatu żyrardowskiego bezpieczeństwo sanitarne.

Dziękuję moim współpracownikom za oddaną służbę na rzecz zdrowia mieszkańców powiatu.

Zapraszam Państwa do zapoznania się z raportem o stanie sanitarno-epidemiologicznym za rok 2024 oraz śledzenia aktualności dotyczących działań Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Żyrardowie na naszej stronie internetowej.

[Ocena stanu sanitarnego powiatu żyrardowskiego - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żyrardowie - Portal Gov.pl](#)

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO	4
2. Obszary odpowiedzialności Inspekcji Sanitarnej	4
3. Sytuacja epidemiologiczna Powiatu Żyrardowskiego	5
4. Sytuacja w zakresie Higieny Komunalnej	18
5. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia oraz przedmiotów do kontaktu z żywnością i kosmetyków	25
6. Sytuacja w zakresie Higieny Pracy	29
7. Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania oraz placówek wypoczynku dzieci i młodzieży	34
8. Ocena stanu sanitarnego w zakresie działalności oświatowo- zdrowotnej i promocji zdrowia	37
9. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	41

1. Ogólna charakterystyka powiatu

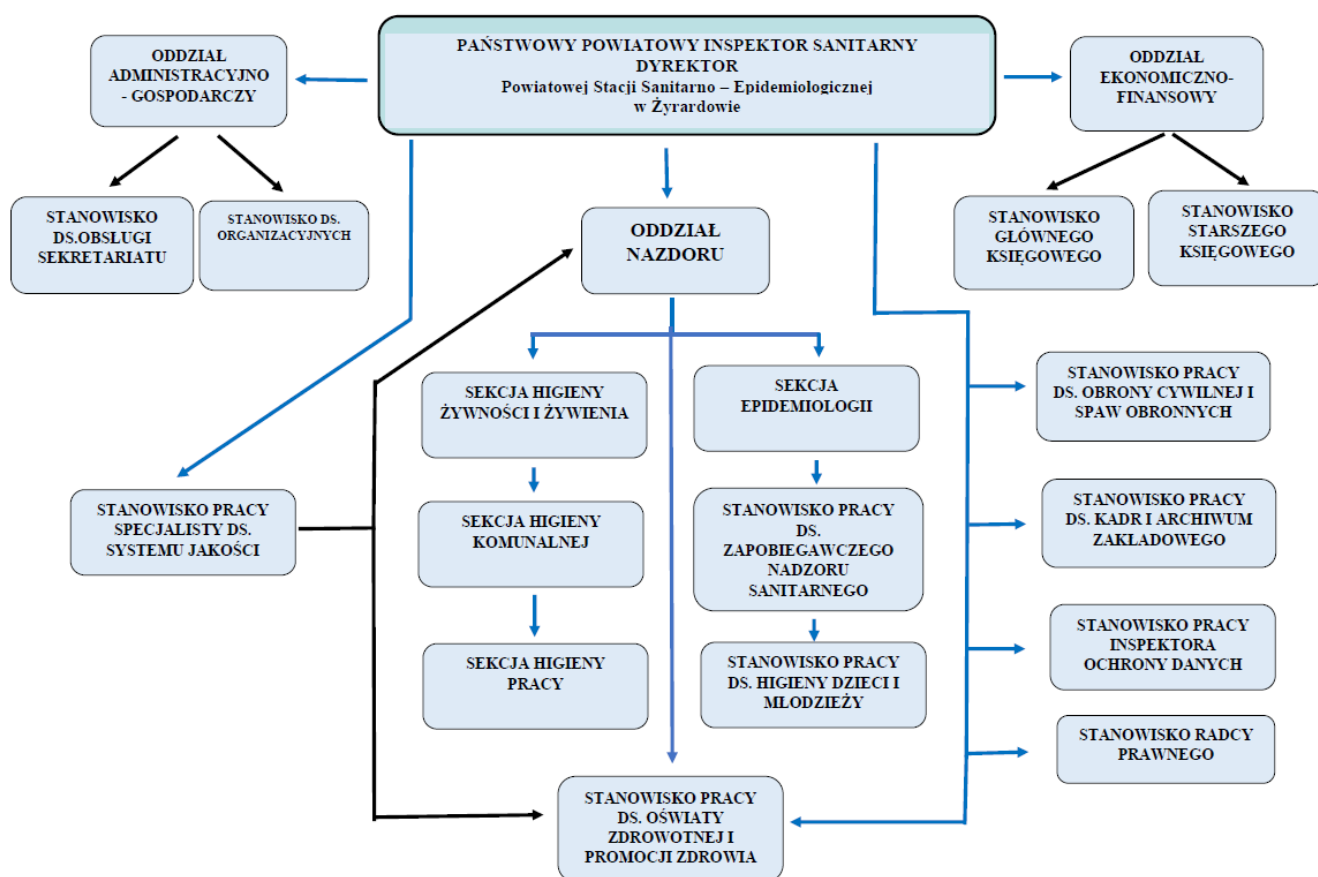
Powiat żyrardowski to ponad **75 000** mieszkańców, z czego 52,0% stanowią kobiety, a 48,0% mężczyźni.

W latach 2002-2024 liczba mieszkańców wzrosła o 0,3%.

2. Obszary odpowiedzialności Inspekcji Sanitarnej

Każdy pracownik Inspekcji Sanitarnej ponosi ogromną odpowiedzialność społeczną za czynności, których dokonuje w ramach wykonywanej pracy. Odpowiedzialność tą najlepiej obrazują obszary jakie podlegają kontroli i nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a te są bardzo rozległe. Ażeby zobrazować skalę problemu należy niewątpliwie przyjrzeć się poszczególnym zadaniom Inspekcji Sanitarnej. Struktura Powiatowych Inspekcji Sanitarnych to wiele oddziałów, działów i sekcji.

Aby lepiej zrozumieć i poznać skalę odpowiedzialności Inspekcji Sanitarnej przyjrzyjmy się strukturze Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Żyrardowie.

3. Sytuacja epidemiologiczna GMINY MSZCZONÓW.

OCENA STANU HIGIENICZNO - SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Nadzór nad chorobami zakaźnymi

W 2024 r. na terenie nadzorowanym przez PSSE w Żyrardowie (jak również w skali całego kraju), **w tym na terenie miasta i gminy Mszczonów**, zauważono zdecydowany wzrost zachorowań na krztusiec. W całym powiecie zarejestrowano 145 przypadków krztuśca, w Tym na terenie gminy Mszczonów – 17. Ponad to odnotowano 2 nowowykryte przypadki gruźlicy. Odnotowano także 5 przypadków szkarlatyny, 5 przypadków boreliozy, 5 przypadków zakażeń *Clostridium difficile* (to beztlenowa bakteria, która w sprzyjających warunkach wywołuje zapalenie (uszkodzenie) jelita grubego), 4 nowowykryte przypadki HIV (w całym powiecie – 9). W 4 przypadkach konieczne były poekspozycyjne szczepienia p/wścieklicznie, z powodu pokąsań przez nieznane psy.

Higiena Lecznictwa

Podmioty lecznicze w mieście i gminie Mszczonów: 29

1. podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:
  - przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria będące przedsiębiorcami – 6
  - zakłady rehabilitacji leczniczej – 1
  - inne – 1 (punkt pobrań, gabinety lekarskie)
2. gabinety indywid. specj. grupowej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym – 4
3. gabinety indywid., specj., grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym (w tym gab. stomatologiczne) – 7

W 2024 r. odbyły się kontrole w 6 podmiotach leczniczych w Mszczonowie, nie stwierdzono istotnych uchybień sanitarno-higienicznych.

Szczepienia ochronne

Podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na nadzorowanym terenie	Liczba podmiotów	Liczba punktów/gabinetów szczepień w tych podmiotach	Liczba kontroli w roku sprawozdawczym 2024	Liczba punktów z istotnymi uchybieniami (decyzje adm.)
Miasto i gmina Mszczonów	3	4	7	0

1. Postępowanie z osobami uchylającymi się od szczepień (wymienić jakie działania podejmowano):

W 2024 roku podejmowano m.in. działania mające na celu wzmożenie monitorowania i weryfikacji osób faktycznie uchylających się od szczepień. **Niepożądane odczyny poszczepienne** -w całym powiecie odnotowano 3 NOP, w tym 2 na terenie miasta i gminy Mszczonów

4. Sytuacja w zakresie Higieny Komunalnej

WODA

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Wodociągi są podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności miasta i wsi w wodę przeznaczoną do spożycia. Woda kontrolowana jest zarówno przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żyrardowie jak również w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających wodociągami.

Na terenie Gminy Mszczonów w funkcjonowało **9 wodociągów**, w tym;

- 7 - wodociągi **publiczne**,
- 2 - wodociągi **lokalne/zakładowe**.

W ramach urzędowej i wewnętrznej kontroli jakości wody **wykonano 154 badań laboratoryjnych, łącznie oceniono 3680 parametrów**. Badania próbek wody obejmowały wskaźniki mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne. Częstotliwość poboru próbek wody uzależniona była od ilości produkowanej wody przez wodociąg i wykonywana zgodnie z harmonogramem poboru. Badania wody do spożycia przeprowadzono w laboratoriach, które są zatwierdzone przez właściwych terenowo państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych.

Parametry objęte monitoringiem to parametry grupy A i grupy B.

Parametry grupy A	
1. Escherichia coli (E. coli)	4. Barwa
2. Bakterie grupy coli	5. Mętność
3. Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C	6. Smak
	7. Zapach
	8. Stężenie jonów wodoru (pH)
	9. Przewodność elektryczna

Parametry grupy B		
1. Enterokoki	18. Nikiel	31. Mangan
2. Akrylamid	19. Ołów	32. Ogólny węgiel organiczny (OWO)
3. Antymon	20. Pestycydy	33. Siarczany
4. Arsen	21. Σ pestycydów	34. Sód
5. Azotany	22. Rtęć	35. Utlenialność z KMnO ₄
6. Benzen	23. Selen	36. Żelazo
7. Benzo(a)piren	24. Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu	37. Bromodichlorometan
8. Bor	25. Σ wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych	38. Chlor wolny
9. Bromiany	26. Trihalometany – ogółem (Σ THM)	39. Chloraminy
10. Chlorek winylu	27. Clostridium perfringens (łącznie ze sporami)	40. Σ chloranów i chlorynów
11. Chrom	28. Glin (Al)	41. Ozon
12. Cyjanki	29. Jon amonu	42. Trichlorometan (chloroform)
13. 1,2-dichloroetan	30. Chlork	43. Magnez
14. Epichlorohydryna		44. Srebro
15. Fluorki		45. Twardość
16. Kadm		
17. Miedź		

W Stacjach Uzdatniania Wody (SUW) znajdują się urządzenia do uzdatniania wody tj. odżelaziacze, odmanganiacze, aeratory oraz chloratory.

Jakość badanych próbek nie budziła większych zastrzeżeń, nie powodowała zagrożenia dla życia i zdrowia, natomiast okresowo występowały przekroczenia parametrów:

- ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze $22\pm 2^{\circ}\text{C}$,
- liczba bakterii grupy coli,
- mangan,
- zapach,
- mętność,
- suma chloranów i chlorynów,

Po otrzymaniu wyników wydawano ocenę jakości wody. W przypadku przekroczeń wydawano komunikat oraz wszczynano postępowanie administracyjne, które obligowało zarządzających wodociągami do podejmowania działań naprawczych i przedstawienia prawidłowych wyników badań.

Zestawienie nadzorowanych wodociągów.

Wodociąg		Mszczonów	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m ³ /24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
5840	1588	32	829
Przekroczone parametry		Liczba bakterii grupy coli – 1x Zapach – 2x Mętność – 1x	

Wodociąg		Badowo - Dańki	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m ³ /24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
531	138	10	335
Przekroczone parametry		BRAK	

Wodociąg		Lindów	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m ³ /24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
688	286	10	333
Przekroczone parametry		BRAK	

Wodociąg		Marków Towarzystwo	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m3/24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
815	176	15	414
Przekroczone parametry		Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22±2°C, – 1x Zapach – 1x Mętność – 2x	

Wodociąg		Osuchów	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m3/24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
1810	184	10	264
Przekroczone parametry		BRAK	

Wodociąg		Osuchów - II	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m3/24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
78	41	7	140
Przekroczone parametry		Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22±2°C, – 1x Mangan – 1x	

Wodociąg		Piekary	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m3/24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
525	181	10	183
Przekroczone parametry		BRAK	

Wodociąg		Centralny Ośrodek Szkoleniowy - ZUS	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m3/24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
Brak stałych mieszkańców	9	2	89
Przekroczone parametry		BRAK	

Wodociąg		Global Park Poland Sp. z o. o.	
Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Produkcja wody m3/24h	Liczba badań	Liczba ocenionych parametrów
Klienci parku wodnego	536	58	1093
Przekroczone parametry		Suma chloranów i chlorynów – 1x	

Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp.

W ramach monitoringu jakości wody ciepłej przeprowadzone zostały badania wody w kierunku bakterii Legionella sp.

Dokonano oceny wyników w następujących obiektach

Rodzaj obiektu	Liczba próbek ocenionych	Opis
Placówki zapewniające całodobową opiekę	11	4 - wyniki nieprawidłowe. Przeprowadzono działania naprawcze – ponowne wyniki prawidłowe
Obiekty noclegowe	3	Wyniki prawidłowe

Pływalnie

Na terenie Gminy Mszczonów pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowały się pływalnie ogólnodostępne, park wodny, basen do nurkowania. Właściciele basenów prowadzą badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej dwa razy w miesiącu. Woda badana jest w nieckach basenowych, nieckach wytwarzających aerozol wodno-powietrzny, systemach cyrkulacji oraz natryskach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żyrardowie przeprowadza w ciągu roku jedno urzędowe badanie wody „basenowej” w każdym obiekcie. W ramach urzędowej i wewnętrznej kontroli jakości wody **oceniono 8172 parametrów.**

Ponadto sprawowany jest nadzór nad:

- ✓ stanem technicznym i higienicznym obiektu,
- ✓ wynikami badań wody wykonanymi przez właścicieli basenów,
- ✓ przestrzeganiem regulaminów pływalni.

Pływalnia	Liczba ocenionych parametrów	Zakwestionowane parametry
Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mszczonowie ul. Warszawska 52 96-320 Mszczonów	1175	mętność, chlor związany, chloroform, potencjał redox,
Aerotunel Sp. z o.o. Al. Solidarności 75/26 00-090 Warszawa (Deepspot)	448	ogólna liczba mikroorganizmów, Pseudomonas aeruginosa, Legionella sp., chlor wolny, chlor związany, chloroform,

Global Parks Poland Sp. z o.o. ul. Fosa 41/11 02-768 Warszawa (Suntago)	6549	mętność, Pseudomonas aeruginosa, Legionella sp., ogólna liczba mikroorganizmów, chlor wolny, potencjał redox, chlor związany,

Każdorazowo po otrzymaniu wyników wydawano ocenę jakości wody. W przypadku przekroczeń zarządzający pływalnią obligowany był do podejmowania działań naprawczych i przedstawienia prawidłowych wyników badań.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Przeprowadzono kontrole w obiektach z następujących kategorii:

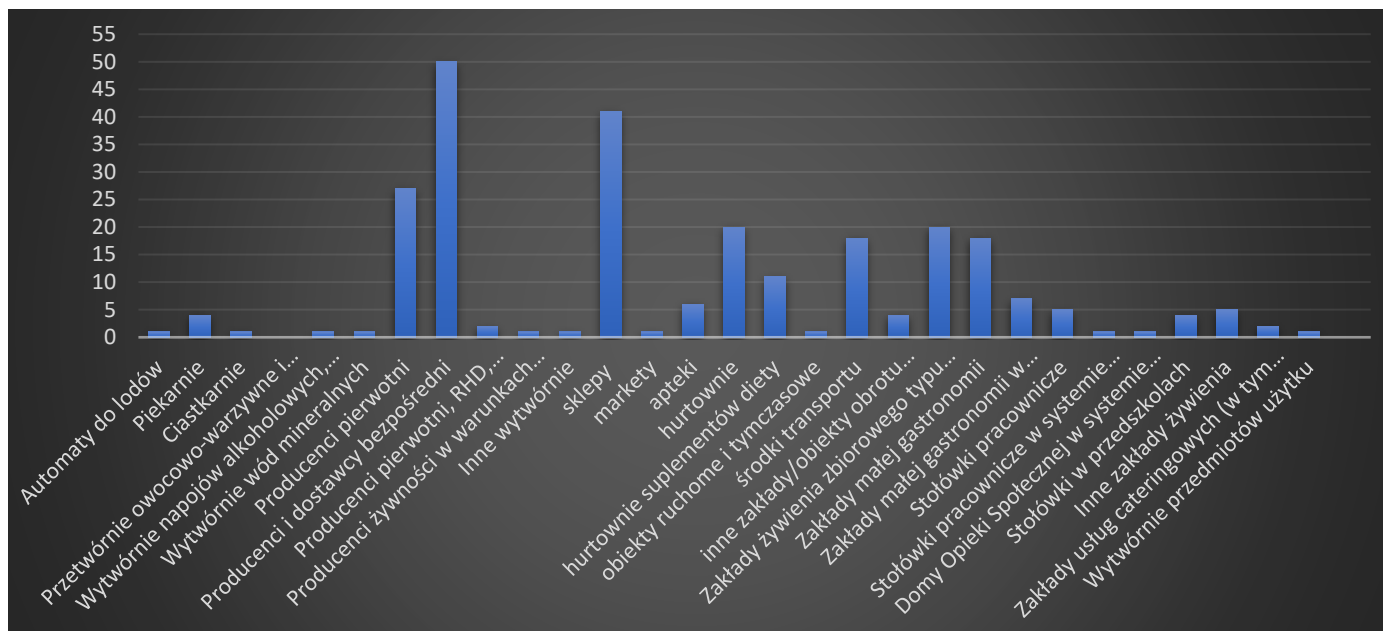
1. Zakłady fryzjerskie
2. Zakłady kosmetyczne
3. Zakłady w których świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.
4. Hotele
5. Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie
6. Obiekty rekreacyjno-sportowe (pływalnia, park wodny, basen do nurkowania)
7. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

CMENTARZE

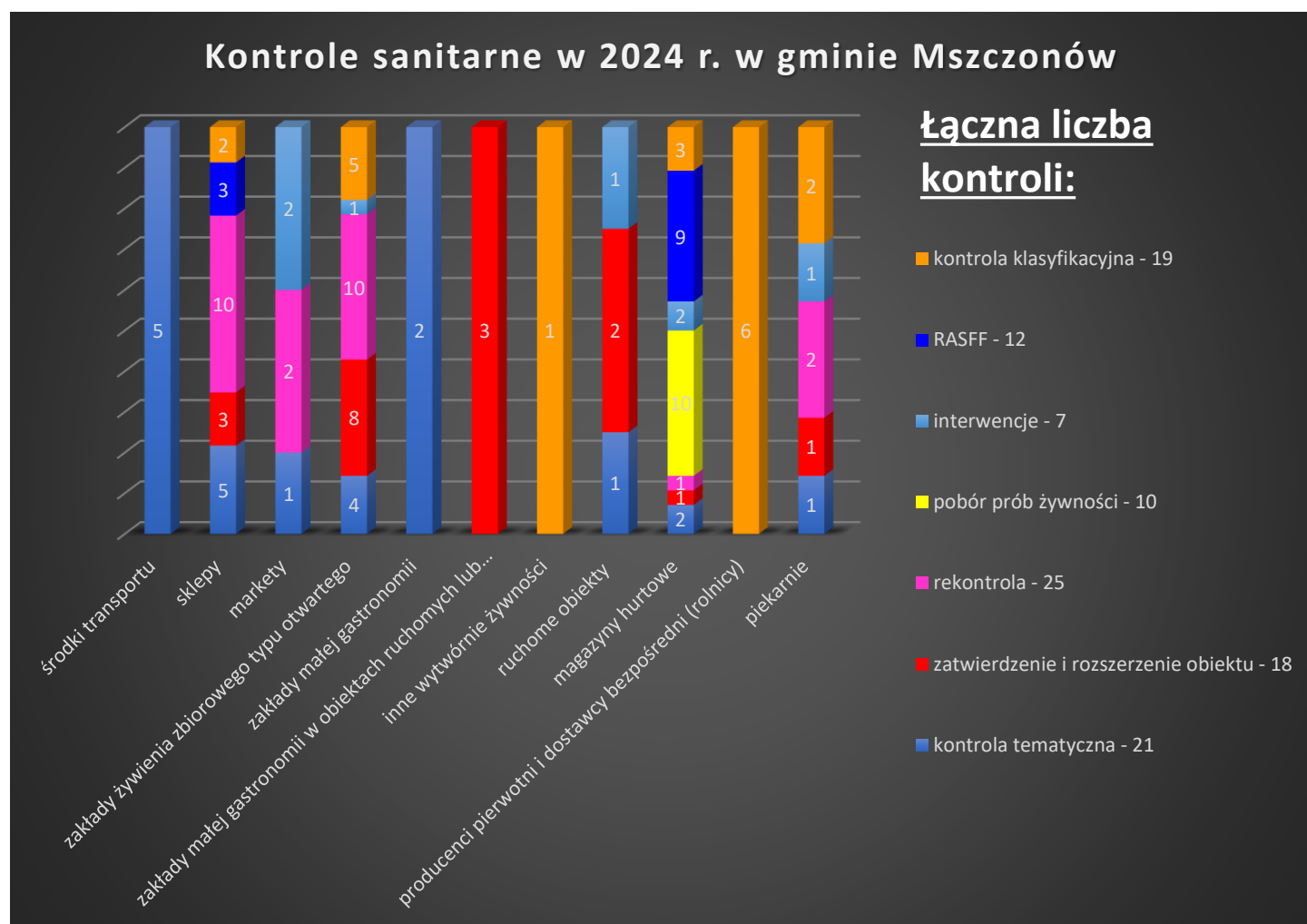
Przeprowadzono kontrole na 5 cmentarzach na terenie gminy.

5. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia oraz przedmiotów do kontaktu z żywnością.

W gminie Mszczonów w 2024 roku zarejestrowanych było 255 obiektów zajmujących się produkcją i obrotem żywności, co stanowiło 24,5% wszystkich obiektów na terenie powiatu żyrardowskiego.

Największy odsetek obiektów stanowią producenci i dostawcy bezpośredni (rolnicy), producenci pierwotni oraz sklepy detaliczne.

Zgodnie z powyższymi danymi każdy słupek na wykresie przedstawia, jaka liczba danego rodzaju kontroli została przeprowadzona w obiektach znajdujących się na terenie gminy Mszczonów.

Kontrole sanitarne w 2024 r. w gminie Mszczonów - dane do wykresu

Rodzaje i liczba kontroli	środki transportu	sklepy	markety	zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	zakłady małej gastronomii	zakłady małej gastronomii w obiektach ruchomych lub tymczasowych	inne wytwórnie żywności	ruchome obiekty	magazyny hurtowe	producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni (rolnicy)	piekarnie
kontrola tematyczna - 21	5	5	1	4	2			1	2		1
zatwierdzenie i rozszerzenie obiektu - 18		3		8		3		2	1		1
rekontrola - 25		10	2	10					1		2
pobór prób żywności - 10									10		
interwencje - 7			2	1				1	2		1
RASFF - 12		3							9		
kontrola klasyfikacyjna - 19		2		5			1		3	6	2

W 2024 roku wpłynęły do rozpatrzenia **4 skargi konsumenckie** dotyczące obiektów w gminie Mszczonów, tj. 1 obiekt żywienia zbiorowego otwartego (restauracja), 1 market (2 interwencje) i 1 skarga dotyczyła procesu wyrabiania wędlin i kiełbas – przekazana zgodnie z kompetencjami do PLW.

Skargi dotyczyły m.in. nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego w obiektach, sprzedaży artykułów po upływie terminu przydatności do spożycia oraz obecności szkodników.

Potwierdziła się 1 interwencja. Nałożono 1 mandat w wysokości 300 zł.

Powyższe skargi stanowią 10% wszystkich skarg w 2024 r. w całym powiecie żyrardowskim.

Łącznie w gminie Mszczonów nałożono mandaty karne w wysokości **4200 zł**, co stanowi ok. 12% wszystkich wystawionych mandatów w powiecie żyrardowskim.

W 2024 roku:

- ❖ przeprowadzono 18 kontroli zatwierdzających nowe obiekty, co stanowi ok. 33% wszystkich zatwierdzonych obiektów w powiecie,
- ❖ z urzędu lub na wniosek strony dokonano wykreśleń z rejestru obiektów 5 lokali, co stanowi ok. 5% wszystkich wykreślonych obiektów w powiecie.

W 2024 roku pod nadzorem PPIS w Żyrardowie znajdowało się 21 obiektów gastronomicznych na terenie wodnego parku Suintago.

RASFF

Powiadomienia alarmowe - **12**, co stanowi 60% powiadomień alarmowych ogółem w powiecie żyrardowskim

Powiadomienia informacyjne – **11**, co stanowi 33,3% powiadomień informacyjnych ogółem w powiecie żyrardowskim

Powiadomienia alarmowe dotyczyły produktów spożywczych składowanych na terenie magazynów w Mszczonowie, będących centrami dystrybucyjnymi popularnych sieci sklepów.

POBÓR PRÓB

Liczba pobranych próbek żywności – 67, do badań pod kątem fizykochemicznym, mikrobiologicznym oraz pozostałości pestycydów. W magazynach pobrano 64 próby oraz w ramach granicznej kontroli sanitarnej pobrano 3 próby na terenie Wolnego Obszaru Celnego ul. Fabryczna 6/10 w Mszczonowie.

Zakwestionowano 1 próbę pn. „Oregano suszone 10 g” ze względu na przekroczenie zawartości alkaloidów pirolizydynowych w ilości: 2150 µg/kg, niepewność wyniku 754 µg/kg. Zgodnie z obowiązującymi przepisami najwyższy dopuszczalny poziom sumy 35 alkaloidów pirolizydynowych wynosi 1000 µg/kg.

KONTROLA GRANICZNA

Przeprowadzono 563 kontroli towarów przekraczających granicę. Wydano 455 świadectw eksportowych, 386 świadectw importowych spełnienia wymagań zdrowotnych oraz 119 certyfikatów.

Poddano ocenie 2495 partii towaru.

Importowane produkty: przedmioty użytku (Wyciskarki do soków, wyciskarka wolnoobrotowa, młynek do mielenia przypraw/kawy Młynek do mielenia kawy / przypraw Elektryczna maszynka do mielenia mięsa), gumy do żucia, wodorowęglan sodu, przyprawy do chipsów, gorczyca, próbki przekąsek kukurydzianych, cukierki, mleczko kokosowe i konserwy owocowo-warzywne.

Eksportowane produkty: wyroby ciastkarskie, czekoladowe i cukierki czekoladowe.

6. Sytuacja w zakresie Higieny Pracy

W ewidencji obiektów Sekcji Higieny Pracy w 2024 r. znajdowało się 110 zakładów z terenu miasta i gminy Mszczonów zatrudniających 5171 pracowników. W tym w zależności od liczby zatrudnionych pracowników znajdowały się 47 zakłady zatrudniające do 9 pracowników; 41 zakłady zatrudniające od 10 do 49 osób, 16 zakładów zatrudniających od 50 do 249 pracowników i 6 zakładów zatrudniających powyżej 250 osób.

W ramach bieżącego nadzoru w 2024 r. skontrolowano 65 zakładów, zatrudniających 2749 pracowników. Wydanych zostało 21 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym 1 decyzję o zmianie terminu. Główną przyczyną wydawania decyzji był: brak badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, braki w ocenie ryzyka na stanowiskach pracy a także nieprawidłowości dotyczące czynnika rakotwórczego.

Czynniki rakotwórcze

W 2024 r. z terenu miasta i gminy Mszczonów w ewidencji PSSE znajdowało się 30 zakładów, w których występowały czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym. Przeprowadzono 17 kontroli podczas których skontrolowano 16 zakładów.

W skontrolowanych zakładach w narażeniu bądź kontakcie na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym pracowało 203 osoby.

Wydano 12 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły głównie: braku rejestrów prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestrów pracowników narażonych na działanie tych czynników; braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych o działaniu rakotwórczym i mutagennym, oraz braku

w ocenie ryzyka zawodowego informacji dotyczących narażenia na czynnik rakotwórczy na stanowisku pracy.

Czynniki biologiczne

W 2024 r. z terenu miasta i gminy Mszczonów w ewidencji PSSE znajdowało się 16 zakładów, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne należące do 2 i 3 grupy narażenia. Skontrolowanych zostało 9 zakładów.

Liczba pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych w skontrolowanych zakładach w 2024 r. wyniosła 144 osoby.

Wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, dotyczących: braku rejestrów prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy narażenia oraz rejestrów pracowników narażonych na działanie tych czynników.

Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2024 r. w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi na terenie miasta i gminy Mszczonów przeprowadzono **35 kontroli**, w tym: **5** kontroli u dystrybutorów substancji chemicznych i **30** kontroli u stosujących substancje i ich mieszaniny.

Wydana została **1** decyzja nakazująca usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości u stosującego substancje i mieszaniny chemiczne.

Produkty biobójcze

W 2024 r. z terenu miasta i gminy Mszczonów w ewidencji PSSE znajdowało się **21** zakładów, które w swojej działalności udostępniają bądź stosują produkty biobójcze. Przeprowadzono **6 kontroli** w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania oraz placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

1. W ewidencji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Żyrardowie w 2024 r. były 84 placówki stałe:
  - 10 żłobków, w tym **3 na terenie gm. Mszczonów**
  - 2 kluby dziecięce
  - 22 przedszkola, w tym **3 na terenie gm. Mszczonów**
  - 1 punkt przedszkolny
  - 22 szkoły podstawowe, w tym **6 na terenie gm. Mszczonów**
  - 5 liceów ogólnokształcących, w tym **1 na terenie gm. Mszczonów**
  - 1 szkoła branżowa I i II stopnia
  - 2 szkoły policealne
  - 6 zespołów szkół, w tym **1 na terenie gm. Mszczonów**
  - 2 placówka kształcenia ustawicznego

- 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy
- 1 placówka z pobytem stałym (okręgowy ośrodek wychowawczy)
- 1 placówka wsparcia dziennego
- 1 młodzieżowy dom kultury
- 1 ognisko pracy pozaszkolnej **na terenie gm. Mszczonów**
- 1 ogród jordanowski
- 3 pozaszkolne placówki specjalistyczne
- 2 placówki wychowania pozaszkolnego

Kontrole przeprowadzono w 46 placówkach stałych tj. w 54,7% wszystkich stałych placówek będących pod nadzorem. Ogółem przeprowadzono 65 kontroli (5 kontroli w placówkach sezonowych).

Na terenie gm. Mszczonów nadzorem objęto 10 szkół oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, w których przeprowadzono ogółem 12 kontroli sanitarnych.

W wyniku kontroli wydano 14 decyzji administracyjnych, w tym:

- 3 decyzje zobowiązujące podmioty do zapewnienia prawidłowego stanu technicznego w obiektach (właściwego stanu technicznego nawierzchni tarasów i chodników przy budynkach, ogrodzenia, okien w budynku przedszkola oraz zapewnienia na grzejnikach centralnego ogrzewania osłon ochraniających od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym),
- 3 decyzje płatnicze,
- 6 decyzji przedłużających termin wykonania zaleceń,
- 2 decyzje zatwierdzające warunki lokalowe dla żłobków.

1 decyzja zatwierdzająca warunki lokalowe dla żłobka dotyczyła obiektu na terenie gm. Mszczonów.

Wydano 7 opinii sanitarnych o warunkach lokalowych dla placówek oświatowych i wychowawczych, niezbędnych do rejestracji tych działalności (żłobki, przedszkola, szkoła podstawowa, szkoła muzyczna) – **jedna opinia w formie decyzji administracyjnej (wymieniona powyżej) dotyczyła obiektu przeznaczonego na żłobek na terenie gm. Mszczonów.**

Wystosowano również 3 wystąpienia pokontrolne do dyrektorów placówek, z czego 1 dotyczyło zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa na placu zabaw podczas użytkowania piaskownic, a 2 dotyczyły zapewnienia prawidłowych stanowisk pracy dla uczniów oraz wyeliminowania problemu związanego z noszeniem przez uczniów zbyt ciężkich plecaków szkolnych.

W/w wystąpienia nie dotyczyły placówek na terenie gm. Mszczonów.

W trakcie nadzoru nad placówkami nie stwierdzono uchybień natury porządkowej w związku z tym nie stosowano karania mandatowego.

2. Analiza warunków sanitarno-higienicznych

a. warunki techniczne i porządkowe:

Spośród 46 skontrolowanych placówek stałych, 7 placówek było w złym stanie technicznym, co stanowi 13,7% wszystkich skontrolowanych placówek. W stosunku do podmiotów prowadzących te szkoły/placówki prowadzone jest postępowanie administracyjne.

Nieprawidłowości stwierdzane w tych placówkach to:

- zły stan techniczny okien,
- zły stan techniczny stolarki drzwiowej wewnętrznej,

- zły stan techniczny podłóg,
- nierówne i śliskie stopnie schodów wewnętrznych,
- zły stan techniczny nawierzchni tarasów i chodników przy budynkach.

Stwierdzono natomiast poprawę infrastruktury w 2 szkołach podstawowych – **poza terenem gm. Mszczonów**. W jednej ze szkół wybudowano salę gimnastyczną wraz z zapleczem sanitarnym - dzięki tej inwestycji stworzono właściwe warunki do realizacji zajęć z wychowania fizycznego.

Z kolei w drugiej szkole przeprowadzono remont i termomodernizację budynku. Prowadzone prace obejmowały wymianę stolarki okiennej, stolarki drzwiowej, ocieplenie stropu, zmianę źródła światła na energooszczędne, wymiana i modernizacja instalacji centralnego ogrzewania, montaż paneli fotowoltaicznych.

b. warunki do utrzymania higieny:

Wszystkie placówki nauczania i wychowania zlokalizowane są w budynkach podłączonych do sieci wodociągów, a użytkownicy tych placówek mają zapewniony stały dostęp do zimnej i ciepłej wody.

Spośród 49 skontrolowanych pod tym kątem placówek w 6 placówkach stwierdzono brak podłączenia do sieci kanalizacyjnych – placówki te posiadają zbiorniki bezodpływowe (szamba). Placówki nie podłączone do sieciowej kanalizacji stanowią 12,2% spośród wszystkich skontrolowanych.

w 1 placówce (liceum ogólnokształcące) nie zachowano standardów dostępności do misek ustępowych dla dziewcząt – przekroczenie do 25 %. W pozostałych placówkach zachowane były standardy dostępności do urządzeń sanitarnych, w obiektach tych zapewniono wystarczającą liczbę umywalek i oczek ustępowych dla dziewcząt i chłopców.

Zdecydowana większość placówek nauczania i wychowania mieści się w budynkach, w których zapewniono wentylację, a okna są w dobrym stanie technicznym umożliwiającym ich otwieranie w celu okresowego wietrzenia pomieszczeń. W placówkach zapewniona była również odpowiednia temperatura w pomieszczeniach do nauki tj. co najmniej 18° C. W 2024 r. dokonano pomiaru temperatury w 22 placówkach, ogółem zmierzono temperaturę w 89 pomieszczeniach szkolnych. Temperatura wynosiła od 19,6° C do 24,5°C.

3. Analiza w zakresie higienizacji procesów nauczania:

a. dostosowanie mebli do wzrostu uczniów

W 2 szkołach podstawowych w 20 oddziałach przeprowadzono analizę dostosowania stanowisk pracy do wzrostu uczniów. Ogółem analizą objęto stanowiska pracy 407 uczniów. Nieprawidłowości stwierdzono w 2 szkołach, w 14 oddziałach w przypadku 141 stanowisk pracy.

Wyniki powyższej analizy zostały przesłane dyrektorom szkół, w celu podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w tym zakresie.

Powyższa analiza nie dotyczyła szkół z terenu gminy Mszczonów.

b. higiena pracy umysłowej

Higienicznej oceny rozkładu zajęć lekcyjnych dokonano w 10 szkołach podstawowych. Ogółem plan zajęć oceniono w 129 oddziałach. Nieprawidłowości stwierdzono 1 szkole podstawowej w 6 oddziałach klas I-III, polegały one na nie rozpoczynaniu zajęć lekcyjnych o tej samej porze z różnicą wynoszącą powyżej 1 godziny lekcyjnej. Według informacji uzyskanych od dyrektora tej szkoły sytuacja ta wynika z niewystarczającej ilości izb lekcyjnych w stosunku do liczby oddziałów w szkole. Rozkłady zajęć dla wszystkich klas są ustalane i akceptowane przez Radę Rodziców, a rodzice dzieci nie wyrażają zgody na wprowadzenie systemu zmianowości.

W szkołach na terenie gminy Mszczonów nie stwierdzono nieprawidłowości w rozkładach zajęć lekcyjnych.

Spośród 10 kontrolowanych szkół 7 zapewniło przerwy lekcyjne 10 minutowe i przynajmniej jedną przerwę dłuższą, a 3 szkoły zapewniły przerwy krótsze niż 10 minutowe, ale zapewniły co najmniej jedną przerwę 15-20 minutową.

Dokonano również oceny pod kątem zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Stwierdzono, iż w każdej skontrolowanej szkole zapewniono taką możliwość. W większości szkół uczniowie mają możliwość pozostawiania przyborów i podręczników w szafkach, półkach czy szufladach w izbach lekcyjnych przypisanych do danej klasy. W części szkół zakupiono do tych celów specjalne metalowe szafki, które są ustawione w korytarzach szkolnych.

c. obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

W ramach akcji mającej na celu zapobieganie zjawisku noszenia przez uczniów zbyt ciężkich plecaków, w miesiącu października przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. W 2 szkołach podstawowych (w szkole podstawowej miejskiej i w szkole podstawowej wiejskiej) przeprowadzono pomiary ciężaru uczniów i pomiary ciężaru ich tornistrów.

W szkole podstawowej miejskiej badaniem objęto 219 uczniów w 10 oddziałach klas IV-VIII. Badania wykazały, że w przypadku 13 uczniów waga tornistra szkolnego wynosiła >15% masy ciała ucznia tzn. nie mieściła się w zalecanej normie.

W szkole podstawowej wiejskiej badaniem objęto 188 uczniów w 10 oddziałach klas IV-VIII. Badania wykazały, że w przypadku 44 uczniów waga tornistra szkolnego wynosi >15% masy ciała ucznia tzn. nie mieści się w zalecanej normie.

Wyniki powyższych badań zostały przesłane dyrektorom szkół, które były objęte przedmiotowym badaniem, w celu podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości, w tym zakresie.

Powyższymi badaniami nie objęto szkół zlokalizowanych na terenie gminy Mszczonów.

4. Sytuacja w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i zespołach szkół.

W 2024 roku w 20 szkołach dokonano oceny w zakresie dożywiania uczniów. Ocena wykazała, że w 14 szkołach wydawane były posiłki w formie obiadów (w 3 szkołach posiłki były przygotowywane na miejscu, a w 11 szkołach dowożone przez firmę cateringową).

W 4 szkołach wydawano posiłki jednodaniowe – skorzystało z nich 247 uczniów,

W 10 szkołach wydawano posiłki dwudaniowe - skorzystało z nich 789 uczniów.

Na 1036 wydawanych posiłków jedno i dwudaniowych obiadów – 199 posiłków było finansowanych przez Centrum Usług Społecznych tj. 19,2% spośród wszystkich posiłków.

Na terenie gminy Mszczonów oceny w zakresie dożywiania uczniów dokonano w 3 szkołach podstawowych. W szkołach tych wydawane były posiłki w postaci obiadów dwudaniowych, z których korzystało 158 uczniów.

Na 158 wydawanych posiłków w postaci dwudaniowych obiadów – 74 posiłki były finansowane przez CUS tj. 46,8% spośród wszystkich posiłków.

8. Ocena stanu sanitarnego w zakresie działalności oświatowo- zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania podejmowane w 2024 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, dotyczyły głównie:

- profilaktyki chorób zakaźnych,
- zapobiegania nowotworom,
- profilaktyki nadwagi i otyłości,
- profilaktyki uzależnień
- zasad higieny,
- szerzeniu idei odpowiedzialności za dokonywanie wyborów służących zdrowiu
- bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego i zimowego
- promocji szczepień

Realizacja zadań odbywała się poprzez:

- koordynowanie wdrażanie programów i kampanii edukacyjnych,
- organizowanie narad,
- udzielanie pomocy merytorycznej,
- dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla uczniów,
- nagłaśnianie problematyki zdrowotnej w lokalnych mediach,
- opracowywanie i zamieszczanie informacji na Facebooku,
- nadzorowanie działalności oświatowo – zdrowotnej
- konferencje
- prelekcje i warsztaty w podmiotach oświatowych
- stoiska informacyjno – edukacyjne

W roku sprawozdawczym nadzorowano działalność 77 placówek. W nadzorowanych placówkach przeprowadzono łącznie 26 wizytacji, podczas których oceniano sposób realizacji interwencji programowych lub dokonano diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w placówce nauczania i wychowania dzieci i młodzieży oraz określono obszary współpracy w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia.

Sposób realizacji zadań był zgodny z wytycznymi Państwowego Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, zaleceń Ministerstwa Zdrowia, propozycji Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej, porozumień zawartych z partnerami realizowanych przedsięwzięć, a także z wynikających bieżących potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu żyrardowskiego.

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia w roku 2024 współpracowała z instytucjami i organizacjami w zakresie zdrowia publicznego, w tym z:

- placówkami nauczania i wychowania,
- placówkami wypoczynku letniego i zimowego,
- ośrodkami sportu i rekreacji, domami kultury,
- lokalnymi mediami.
- zakładami opieki zdrowotnej,
- samorządem lokalnym,
- stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi

Współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób:

- Starostwo Powiatowe w Żyrardowie - Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki,
- Urząd Miasta Żyrardowa Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji,
- Urząd gminy Mszczonów – Wydział Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Gminy Puszcza Mariańska,
- Komenda Państwowej Powiatowej Policji w Żyrardowie,
- Komenda Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Żyrardowie,
- Centrum Zdrowia Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp z o.o.
- Centrum Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji AQUA,
- Stowarzyszenie kobiet chorych onkologicznie AMAZONKI,
- Gminne Centrum Kultury "POWOZOWNIA" w Radziejowicach,
- Media lokalne.

W roku 2024 sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Żyrardowie koordynowała/realizowała następujące Interwencje Programowe i Nieprogramowe oraz kampanie zdrowotne:

Ogólnopolskie/ Wojewódzkie interwencje programowe edukacyjne:

- 1. SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE** - ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat poprzez:
  - zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
  - kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
  - propagowanie zdrowego stylu życia,
  - zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W programie wzięło 9 przedszkoli z terenu powiatu żyrardowskiego. Łączna ilość odbiorców: **722**

2. TRZYMAJ FORMĘ ogólnopolski program edukacyjny dla szkół podstawowych którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W programie wzięło udział 9 placówek. Łączna ilość odbiorców: **2397**

3. BIEG PO ZDROWIE ogólnopolski program edukacyjny dla szkół podstawowych. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (9-10 lat). Główne cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów

W programie wzięły udział 8 placówki. Łączna ilość odbiorców: **309**

4. CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS. Program jest dostosowany do dzieci w wieku 5-6 lat. Program ma za zadanie:

- Wykształcić umiejętności rozpoznawania różnych dymów, „wydobycie” dymu papierosowego.
- Zwiększyć wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego.
- Zwiększyć poziom wiedzy na temat skutków palenia papierosów.
- Zwiększyć wrażliwość dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy

W programie wzięły udział 2 placówki. Łączna ilość odbiorców: **81**

5. NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ. Ogólnopolski program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych stanowiący drugie ogniwo w cyklu programów edukacji antytytoniowej. W programie wzięły udział 3 placówki. Łączna ilość odbiorców: **53**

6. ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ ogólnopolski program edukacyjny dla szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest:

- ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców. W programie wzięło udział 5 placówek. Łączna ilość odbiorców: **335**

7. WYBIERZ ŻYCIE PIERWSZY KROK wojewódzki program edukacyjny dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którego celem główny jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. W programie wzięły udział 4 placówki. Łączna ilość odbiorców: **497**

8. ZDROWE PIERSI SĄ OK wojewódzki program edukacyjny dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, mający na celu kształtowanie świadomości wśród uczennic szkół ponadgimnazjalnych nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie oraz budowanie świadomości w zakresie profilaktyki antynowotworowej. Istotnym elementem kampanii ma być oddziaływanie wyedukowanej młodzieży na swoje najbliższe otoczenie (rodzinę, znajomych) w zakresie motywowania do podjęcia działań profilaktycznych. Wspólnie ze stowarzyszeniem AMAZONKI z Żyrardowa przeprowadzono prelekcje dla uczniów oraz kadry (nauczyciele, pedagodzy szkolni). W programie wzięło udział 9 placówek. Łączna ilość odbiorców: **1150**

9. ZNAMIEŃ? ZNAM JE! ogólnopolski program edukacyjny dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, mający służyć popularyzacji wiedzy na temat profilaktyki i czynników ryzyka czerniaka skóry. W programie wzięły udział 15 placówki. Łączna ilość odbiorców: **2420**

10. PODSTĘPNE WZW wojewódzki program edukacyjny dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, Celem przedsięwzięcia jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych. W programie wzięły udział 2 placówki. Łączna ilość odbiorców: **75**.

11. KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA AIDS I ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV, w tym PROFILAKTYKA CHORÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ PŁCIOWĄ podejmujący działania dotyczące profilaktyki HIV/AIDS, który realizowany jest w oparciu o Harmonogram realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS opracowany na lata 2022-2026. Podejmowane działania dotyczyły profilaktyki zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa oraz wśród osób o zwiększonym poziomie zachowań ryzykownych. Miały one na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz promocję testowania w kierunku HIV. PSSE w Żyrardowie realizowało kampanię edukacyjno-informacyjną na stronie PSSE Żyrardów, Facebook/ Fanpage oraz poprzez dystrybucję broszur, ulotek, książeczek dla ogółu społeczeństwa (w tym podmioty szkolno-wychowawcze, placówki zdrowia, szpital, miejsca pracy, miejsca wypoczynku na terenie pow. żyrardowskiego. W 2024 roku liczba podmiotów objętych programem wynosiła 13, a liczbę odbiorców oszacowano na **5835**.

Ogólnopolskie/ Wojewódzkie interwencje nieprogramowe edukacyjne:

- 1. ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ TYTONIU, ŚWIATOWY DZIEŃ RZUCANIA PALENIA, E- papierosy** – w programie wzięły udział 3 podmioty, a liczbę odbiorców oszacowano na **294 osób**.
- 2. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA, AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PRAWIDŁOWEGO ODŻYWIENIA** - w tym Kampania Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności „Wybieraj bezpieczną żywność” EFSA dot. wymagań bezpieczeństwa i higieny żywności oraz substancji dodatkowych w żywności. Liczba odbiorców oszacowana na **4133**.
- 3. PROFILAKTYKA GRYPY**- interwencja zwracająca szczególną uwagę na podnoszenie świadomości ludzi w zakresie wszelkich czynności związanych z zabezpieczeniem przed zarażeniem, postępowaniem w przypadku zachorowania, jak również zmniejszeniem ryzyka powikłań pogrypowych. W 2024 roku liczbę odbiorców oszacowano na **297 osób**
- 4. PROFILAKTYKA CHORÓB WIRUSOWYCH ZAKAŻNYCH, W TYM: CHORÓB ODZWIERZĘCYCH, GRUŹLICY, MENINGOKOKÓW, WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY B, C, KLESZCZOWE ZAPALANIE MÓZGU)** - Celem programu było zmniejszenie obciążenia zdrowotnego populacji Polski skutkami zakażeń. Zwiększenie wiedzy o epidemiologii, czynnikach ryzyka, obrazie chorobowym oraz profilaktyce zakażeń wśród populacji mieszkańców pow. żyrardowskiego. Propagowano takie treści jak: ryzykowne zachowania, minimalizacja indywidualnego ryzyka, objawy zakażenia, postępowanie diagnostyczne. W 2024 roku w programie wzięło udział 5 podmiotów, a w jego realizacji uczestniczyło **778** odbiorców.
- 5. PROFILAKTYKA (uzależnień) UŻYWANIA NOWYCH NARKOTYKÓW, w tym środków zastępczych**- w programie wzięło udział 10 podmiotów, a liczbę odbiorców oszacowano na **971**

6. **PROFILAKTYKA (uzależnień) UŻYWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH NIKOTYNĘ**- w programie wzięło udział 5 podmiotów, a liczbę odbiorców oszacowano na **1190**
7. **PROFILAKTYKA (uzależnień) UŻYWANIA ALKOHOLU** - w programie wzięło udział 10 podmiotów, a liczbę odbiorców oszacowano na **1752**.
8. **AKCJA LETNIA I ZIMOWA** – propagowanie bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego. Liczba podmiotów realizujących program wynosiła 15, liczba odbiorców **4049**.
9. **EUROPEJSKI DZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH** - Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży i osób dorosłych wiedzy na temat szkodliwości nadużywania antybiotyków. Liczba podmiotów realizujących program wynosiła 16, a liczbę odbiorców oszacowano na **279**.
10. **PROFILAKTYKA WSZAWICY** – program edukacyjny skierowany do przedszkoli i szkół podstawowych ukazujący problem wszawicy wśród dzieci i młodzieży. Program pokazywał jak dochodzi do zakażenia. Jak objawia się wszawica i jak ją rozpoznawać. Ukazuje metodykę leczenia oraz podpowiada co zrobić by nie doszło do ponownego zakażenia. W 2024 roku w programie wzięły udział 6 podmiotów, a w jego realizacji uczestniczyło 374 odbiorców.
11. **PROFILAKTYKA CHOROÓB NOWOTWOROWYCH, Światowy Dzień Walki z Rakiem** - program edukacyjny dla osób młodzieży i dorosłych dotyczący profilaktyki chorób nowotworowych. Głównym celem programu była edukacja społeczna w zakresie profilaktyki, poprzez:
  - zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki chorób nowotworowych
  - podniesienie świadomości dotyczącej czynników ryzyka chorób nowotworowych
  - przygotowanie słuchaczy do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym
  - dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania profilaktyk tyczne.W 2024 roku w programie wzięły udział 41 podmiotów, a w jego realizacji uczestniczyło **2623** odbiorców.
12. **PROMOCJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH** (w tym zaszczep w sobie chęć szczepienia, Europejski Tydzień szczepień, #SzczepimySię). Stosowanie programów profilaktycznych, w tym programu szczepień ochronnych, ma na celu zapobieganie określonym zakażeniom i chorobom zakaźnym by utrzymać ustabilizowaną sytuację epidemiologiczną w kraju. Udział wzięło 10 podmiotów. Liczbę oszacowano na ponad **3328** odbiorców pow. żyrardowskiego
13. **#ŻYJDOBRCZE**- wojewódzka kampania prozdrowotna, zachęcająca społeczeństwo do wprowadzania zmian na lepsze w swoim życiu po pandemii koronawirusa. Liczbę oszacowano na **1881** odbiorców pow. żyrardowskiego.
14. **PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO**. Celem jest kształtowanie dobrostanu emocjonalnego. Udział wzięło 9 podmiotów. Liczbę oszacowano na ponad 3208 odbiorców pow. żyrardowskiego.
15. **FESTIWAL PIOSENKI O ZDROWIU** dla uczniów przedszkoli i szkół podstawowych. Udział wzięło 12 podmiotów Liczba odbiorców **1717**.
16. **PROMOCJA KRWIODAWSTWA**. Liczba odbiorców – **803**.
17. **PROFILAKTYKA WŚCIEKLIZNY** – Liczba odbiorców **692**.
18. **PROFILAKTYKA CHOROÓB ODKLESZCZOWYCH** - Liczba odbiorców **306**.
19. **PROFILAKTYKA CUKRZYCY**- Liczba odbiorców **69**
20. **PROFILAKTYKA CHOROÓB UKŁADU POKARMOWEGO** - Liczba odbiorców **90**.

PODSUMOWANIE

1. Zadania realizowane w 2024 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju.
2. W trakcie realizacji programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych wykorzystywano różnorodne formy takie jak: narady, instruktaże, zajęcia edukacyjne, pokazy prezentacji, pokazy na pomocach metodycznych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
3. Podczas prowadzonych wizytacji i porad stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów kadry pedagogicznej, którzy chętnie uczestniczą w realizowanych programach i kampaniach.
4. W pracy wspomagano się następującymi pomocami metodycznymi:
  - fantomy do badania piersi,
  - modele demonstrujące szkodliwość palenia tytoniu, Smokelery
  - zestaw do szkoleń i prawidłowej dezynfekcji i mycia rąk.
  - Alkogogle 2,5 ‰

9. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

W 2024 r. zaopiniowano ogółem 20 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin powiatu żyrdowskiego (o 6 więcej niż w roku 2023), w tym:

- **miasta Mszczonów i gminy Mszczonów – 10 (10 opinii w 2023)**
- gminy Wiskitki – 0 (2 opinii w 2023)
- gminy Radziejowice – 3 (2 opinii w 2023)
- miasta Żyrardowa - 6 (0 opinii w 2023)
- gminy Puszcza Mariańska – 1 (0 opinii w 2023)

Nie wniesiono o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wydano 13 opinie w sprawach ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko do projektów mpzp gmin (o 10 mniej niż w roku 2023), w tym:

- **w mieście i gminie Mszczonów – 6 (16 opinii w 2023)**
- w gminie Wiskitki – 0 (0 opinii w 2023)
- w gminie Radziejowice – 0 (3 opinii w 2023)
- w mieście Żyrardowie – 7 (4 opinii w 2023)
- w gminie Puszcza Mariańska – 0 (0 opinii w 2023)

Żadne z powyższych wniosków nie dotyczyły zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Nie wydano opinii dot. projektów zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wydano 25 postanowień dot. projektu decyzji o warunkach zabudowy.

Dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wydano 20 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (17 w 2023), w tym 2 opinie dot. zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przedsięwzięcia planowane są w:

- w mieście i gminie **Mszczonów** – 7
- w gminie Wiskitki – 5
- w gminie Radziejowice – 2
- w mieście Żyrardowie – 1
- w gminie Puszcza Mariańska – 5

Wydano 12 opinie nt. środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć (2 w 2022).

Wpłynęły 2 wnioski o wydanie opinii sanitarnej o projekcie architektoniczno–budowlanym (1 w 2023).

Nie wydawano decyzji dot. odstępstw w zakresie warunków technicznych.

Rozpatrzono 61 zgłoszenia zakończenia budowy obiektów budowlanych, które dotyczyły głównie budynków mieszkalnych jednorodzinnych i budynków mieszkalnych wielorodzinnych. W obszarze tym obserwuje się tendencję spadkową w stosunku do roku 2023, gdzie zgłoszono 73 obiekty do odbioru.

W zakresie oddawania do użytku nowych inwestycji inspekcja sanitarna uczestniczyła w odbiorach 14 obiektów (21 w 2023), w tym 8 kontroli przeprowadzono przy współudziale przedstawicieli merytorycznych działów. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości, dotyczące braku badań wody (brak konkretnych parametrów, nie całkowity brak badań; niewykonanie badań w konkretnym osobnym budynku).

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Żyrardowie

Łukasz Szymański, PhDr.

/dok. podpisany elektronicznie/